

22. november 2024

Sagsbehandler

Søren Peter Kongsted

Tlf. +45 7244 3113

spk@vd.dk

Sags ID

EMN-2024-617692 / 6832121

Forespørgsel om lukning af offentlig vej og omledning via privat vej

I e-mail af 11. oktober 2024 har du rettet henvendelse til Vejdirektoratet.

Dit spørgsmål

Du har anmodet os om at oplyse, om en kommune uden varsel kan lukke en asfalteret offentlig vej og efterfølgende omlede trafikken ad en privat grusvej og ændre grusvejen til privat fællesvej og dermed fraskrive sig vedligeholdelses- og snerydningspligten?

Du har i den forbindelse understreget, at der er tale om en asfalteret kystvej og en stejl grusvej i et kuperet sommerhusområde.

Hvordan vi må forstå dit spørgsmål

Vi må ud fra det oplyste forstå, at kommunen på permanent basis har lukket (afspærret) – men ikke nedlagt – en eksisterende offentlig vej (kommunevej) og i stedet omlagt trafikken på vejen ad anden – privat – vej i et sommerhusområde, og som kommunen i den forbindelse har udlagt som privat fællesvej efter bestemmelsen i privatvejslovens¹ § 26, stk. 2, nr. 2.

Vejdirektoratets kompetence

Vejdirektoratet er klagemyndighed på vejlovgivningens² område, hvor vi afgiver både generelle udtalelser om fortolkningen af bestemmelserne i vejlovgivningen og en række bestemmelser i færdselsloven³ samt afgør konkrete klager over afgørelser truffet af kommunerne eller politiet efter disse bestemmelser⁴.

Når Vejdirektoratet tager stilling til en klage over en afgørelse truffet af en kommune eller politiet efter disse bestemmelser, kan vi kun tage stilling til retlige spørgsmål, det vil sige, om afgørelsen er lovlig. Vi kan derimod ikke tage stilling til kommunens eller politiets skøn inden for lovens rammer og kan derfor ikke udtale os om, hvorvidt en lovlig afgørelse er rimelig eller hensigtsmæssig⁵.

¹ Lov om private fællesveje, lovbekendtgørelse nr. 1050 af 17. september 2024

² Vejloven og privatvejsloven.

³ Lovbekendtgørelse nr. 168 af 14. februar 2023, som senest ændret ved lov nr. 661 af 11. juni 2024.

⁴ Transportministeriets bekendtgørelse nr. 469 af 4. maj 2023 om Vejdirektoratets opgaver og beføjelser, som ændret ved bek. nr. 408 af 17. april 2024.

⁵ Dette gælder dog ikke klager over ekspropriationsbeslutninger, jf. vejlovens kapitel 10, og hvor Vejdirektoratet har fuld prøvelsesret.

Vi kan heller ikke tage stilling til privatretlige spørgsmål eller til forhold efter anden lovgivning.

I forbindelse med en udtalelse kan vi ikke udtale os på en sådan måde, at vores udtalelse fremstår som en forhåndsgodkendelse af et konkret projekt eller et konkret sagsudfald. Vores udtalelser skal derfor være af generel karakter og med respekt for begrænsningerne i vores kompetence som klagemyndighed.

Vi kan derfor alene afgive en generel besvarelse på de indsendte spørgsmål, da vi netop også fungerer som klagemyndighed i forbindelse med kommuners afgørelser på vejlovgivningens område.

Hvilke regler gælder?

Færdselslovens bestemmelser om lukning af offentlig vej

Vejmyndigheden for en offentlig vej (kommunen) kan i medfør af færdselslovens § 92, stk. 1, med samtykke fra politiet træffe færdselsmæssige bestemmelser, som indvirker på vejens udnyttelse eller indretning. Der kan bl.a. træffes bestemmelse om

- 1) parkering og standsning,
- 2) etablering af fodgængerfelter og
- 3) forbud mod visse færdselsarter, herunder med henblik på etablering af gågader.

Vejmyndigheden kan endvidere efter stk. 1 træffe bestemmelse om hel eller delvis afspærring af offentlig vej, såfremt afspærringen gennemføres ved afmærkning, ved opsætning af bomme eller på anden tilsvarende måde. Dette fremgår af færdselslovens § 92, stk. 2.

Privatvejslovens regler om udlæg og anlæg af nye private fællesveje samt erstatning

Vejudlæg og tildeling af vejrettigheder foretages af ejerne af de ejendomme, som vejarealet ligger på, jf. dog stk. 2. Dette fremgår af privatvejslovens § 26, stk. 1.

Kommunen kan i øvrigt i særlige tilfælde foretage vejudlæg, herunder ændre tidligere udlagte private fællesveje, og tildele vejrettigheder til udlagte private fællesveje og private fællesveje. Dette fremgår af privatvejslovens § 26, stk. 2, nr. 2.

Nye vejudlæg skal godkendes af kommunen, jf. dog § 43⁶. Ved udlæg af nye private fællesveje skal kommunen godkende et skitseprojekt, der angiver vejens linjeføring og bredde samt dens tilslutning til andre veje. Dette fremgår af privatvejslovens § 27, stk. 1.

Det er nærmere beskrevet i bestemmelsen i privatvejslovens § 27, stk. 2, hvilke planmæssige, trafikale samt trafiksikkerhedsmæssige hensyn, som kommunen kan varetage i forbindelse med godkendelse af et nyt vejudlæg. Listen i § 27, stk. 2, nr. 1-8, er ikke en udtømmende liste. Se reglen her: [Privatvejsloven](#)

Før kommunen efter § 27, stk. 1, godkender et vejudlæg, jf. § 26, stk. 1, eller træffer beslutning om vejudlæg eller tildeling af vejrettigheder efter § 26, stk. 2, skal kommunen offentliggøre projektet og fastsætte en frist på mindst 6 uger til at komme med indsigelser og ændringsforslag. Samtidig skal kommunen sende den offentliggjorte tekst til samtlige grundejere, der berøres af projektet, og hvis rettigheder fremgår af tingbogen. Dette fremgår af privatvejslovens § 33, stk. 1.

⁶ Reglerne i §§ 26-32, jf. §§ 33 og 35, finder ikke anvendelse, i det omfang private fællesveje er udlagt ved lokalplan, ved beslutning truffet af en ekspropriationskommission efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom eller ved beslutning truffet af kommunalbestyrelsen efter § 72, stk. 3, eller efter kapitel 10 i lov om offentlige veje, hvorved vejens præcise beliggenhed og bredde er fastlagt og der er opnået vejrettigheder til vejene.

Kommunen bestemmer, i hvilket omfang og hvornår en udlagt privat fællesvej, hvortil en eller flere grundejere har vejret, og som er optaget på vejfortegnelsen, skal anlægges som privat fællesvej af hensyn til udbygning af det samlede vejnet inden for et område. Dette fremgår af privatvejslovens § 39, stk. 1.

Ved gennemførelse af et vejanlæg efter § 39, stk. 1 og fordeling af udgifterne hertil finder reglerne i kapitel 9, §§ 44-55, tilsvarende anvendelse. Dette fremgår af privatvejslovens § 39, stk. 2.

Arealer, der er udlagt som privat fællesvej efter § 26, stk. 2, eller efter § 23, stk. 2 og 3, i den hidtidige privatvejslov eller alene ved byplan eller lokalplan er fastlagt som vej, kan kun kræves afgivet til vejanlægget mod erstatning. Dette fremgår af privatvejslovens § 40, stk. 3.

Hvordan skal reglerne forstås?

Færdselslovens § 92

Bestemmelsen i færdselslovens § 92, stk. 2, indeholder den fornødne hjemmel for kommunen – som vejmyndighed – til at lukke en offentlig vej, dvs. afspærre den. Udover at lukningen/af-spærringen skal gennemføres ved afmærkning, bomme eller på anden tilsvarende måde, er det alene en betingelse, at politiet har meddelt samtykke hertil, jf. formuleringen i § 92, stk. 1, jf. stk. 2.

Færdselsloven indeholder ingen nærmere regler eller bestemmelser om, i hvilke tilfælde en sådan lukning/afspærring kan eller bør ske, og det må således bero på kommunens vurdering, hvorfor og hvornår lukningen/afspærringen bør gennemføres. Det må dog antages, at en lukning/af-spærring alene sker ud fra saglige hensyn, ex. af trafikale eller planmæssige årsager.

Privatvejslovens § 26, stk. 2, nr. 2

Vejudlæg og tildeling af vejrettigheder foretages – som nævnt ovenfor omkring privatvejslovens § 26, stk. 1 – som udgangspunkt af ejerne af de ejendomme, som vejarealet ligger på.

Med hjemmel i privatvejslovens § 26, stk. 2, nr. 2, kan kommunen i særlige tilfælde imidlertid dog selv foretage udlæg af en privat fællesvej og tildele vejrettigheder.

Bestemmelsen i § 26, stk. 2, nr. 2, må vurderes som et alternativ til de udlægsbestemmelser af tilsvarende art, der kan anvendes af kommunen i medfør af planlovens⁷ regler om lokalplaner. Herved får vejmyndigheden bl.a. mulighed for at sikre en hensigtsmæssig byggemodning af et område i vej­mæssig henseende samt i øvrigt til at tilgodese almene, offentlige hensyn.

En forudsætning for at benytte bestemmelsen er, at man fra kommunens side ønsker at sikre en eller flere ejendomme adgang til offentlig vej, særligt fra et udstykningsområde. Bestemmelsen finder derfor ikke anvendelse, når der er tale om at sikre en ejendom en alternativ og bedre vejadgang, jf. U1981.3750⁸.

Med »særlige tilfælde« i § 26, stk. 2, nr. 2, sigtes dermed til tilfælde, hvor et vejudlæg og/eller tildeling af vejrettigheder sker med henblik på at sikre en hensigtsmæssig byggemodning af et område i vej­mæssig henseende eller i øvrigt at tilgodese almene, offentlige hensyn. Spørgsmålet om, hvilken

⁷ Lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 572 af 29. maj 2024. Loven administreres af By-, Land- og Kirkeministeriet (ministeren for landdistrikter), Plan- og Landdistriktsstyrelsen, bortset fra VVM-sager, der administreres af Miljø- og Ligestillingsministeriet.

⁸ I denne sag fandt Østre Landsret, at der ikke var hjemmel i privatvejslovens § 23, stk. 3, til at skaffe en ejer af en ejendom en *yderligere* adgangsvej til sin ejendom.

udstyknings og vejadgang, der i det konkrete tilfælde bedst tilgodeser almene, offentlige hensyn, og som derfor må anses for den mest hensigtsmæssige byggemodning af området i vej-mæssig henseende, beror på et konkret skøn, som det tilkommer kommunen at udøve.

Privatvejslovens §§ 39 og 40, stk. 3

Bestemmelsen i § 39 omhandler vejanlæg efter krav fra kommunen og giver således kommunen hjemmel til at kræve en udlagt privat fællesvej, omfattet af lovens afsnit III⁹, anlagt af hensyn til udbygningen af vejbetjeningen i området, uanset hvorledes grundejerne stiller sig til spørgsmålet.

Der skal dermed være et aktuelt behov for anlægget ligesom, at kravet skal være begrundet i det samlede vejnet.

Det er derfor kommunen, der vurderer, om sådanne forhold er til stede, og om det udlagte vejareal således bør anlægges som vej.

Hvis en vej er blevet udlagt efter bestemmelsen i privatvejslovens § 26, stk. 2, nr. 2, vil et (eventuelt) erstatningsspørgsmål ved vejanlæg efter krav fra kommunen skulle behandles efter reglerne i privatvejslovens § 40, stk. 3.

Vores svar

Offentlighedens trafik må – i sagens natur – forventes at blive afviklet på det offentlige vejnet¹⁰. Af særligt trafikale men også af planmæssige årsager kan offentligheden imidlertid risikere, at det offentlige vejnet bliver afspærret¹¹, enten permanent eller midlertidigt¹². I så fald vil trafikken skulle omlægges ad anden vej.

Det vil dog være en forudsætning, at omlægningen sker ad veje, som er beregnet til at skulle indgå i det almindelige vejnet, og hvortil offentligheden har en almindelig trafikal adgang. Det vil udover andre offentlige veje også kunne være private fællesveje i byer og bymæssige områder, herunder i sommerhusområder, og som må antages at indgå i det samlede almindelige vejnet i byerne.

En omlægning af den offentlige trafik ad rent private veje eller private fællesveje på landet vil derimod ikke have den fornødne hjemmel, da sådanne veje netop ikke indgår i det samlede vejnet og ikke er forudsat til at vejbetjene offentlighedens motoriserede færdsel. Dels er rent private veje ikke omfattet af vejlovgivningen¹³, dels er private fællesveje på landet alene forudsat til at vejbetjene de vejberettigede til vejen, dvs. grundejere, der har vejret til vejen¹⁴. Efter naturbeskyttelseslovens¹⁵ § 26 har offentligheden dog ret til at færdes til fods eller på cykel på veje og stier i det åbne land.

⁹ Private fællesveje omfattet af lovens afsnit III, §§ 25-86, er private fællesveje i byzone, sommerhusområde, eller afgrænsede områder i landzone, som har bymæssig karakter eller er planlagt til at skulle have bymæssig karakter og hvor kommunalbestyrelsen har besluttet, at privatvejslovens byregler skal anvendes. Det fremgår af privatvejslovens § 3.

¹⁰ Kommuneveje og statsveje.

¹¹ Med hjemmel i færdselslovens § 92, stk. 2.

¹² Særligt ved vejarbejder, ledningsarbejder mv.

¹³ Med meget få særlige undtagelser.

¹⁴ Jf. definitionerne på vejberettiget og vejret i privatvejslovens § 10, nr. 5 og 6.

¹⁵ Naturbeskyttelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024.

Selvom en kommune – som vejmyndighed – af saglige grunde (særligt af trafikale hensyn) dermed vil kunne lukke/afspærre en offentlig vej inden for rammerne af færdselslovens § 92, stk. 2, nr. 2, er det ikke vores vurdering, at en omlægning af trafikken dermed vil kunne ske ad rent private veje.

Det forhold, at en kommune foretager vejudlæg på en privat vej efter reglerne i privatvejslovens § 26, stk. 2, nr. 2, og tildeler vejrettigheder – og eventuelt efterfølgende påbyder vejen formelt anlagt, jf. privatvejslovens § 39, stk. 1 – vil formodentlig ikke ændre på dette.

Det skyldes, at anvendelsesområdet for bestemmelsen i privatvejslovens § 26, stk. 2, nr. 2, netop kun er at sikre adgang for en eller flere ejendomme til offentlig vej, særligt udstykningsområder, jf. ovenfor. En omlægning af eksisterende gennemkørende trafik på en offentlig vejstrækning vil således formodentlig falde udenfor anvendelsesområdet for privatvejslovens § 26, stk. 2, nr. 2.

Offentliggørelse

Vi forbeholder os ret til at offentliggøre denne udtalelse i anonymiseret form under iagttagelse af databeskyttelsesforordningens¹⁶ og databeskyttelseslovens¹⁷ bestemmelser.

Venlig hilsen

Søren Peter Kongsted
Jurist

¹⁶ EP og R for 2016/679/EU af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af dir 95/46/EF
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=DA>

¹⁷ Lovbekendtgørelse nr. 289 af 8. marts 2024 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.